

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:
8 kr., če se tiska 1krat,
12 „ „ „ 2 „
15 „ „ „ 3 „
Pri večkratnem tiskanju se sena primerno zmanjša.

Rokopisi
se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišstvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medijatovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 „ — „
za četrť leta . . . 2 „ 50 „

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 „ 20 „
za četrť leta . . . 2 „ 10 „

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Medijatovi hiši, šte. 15.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Josip grof Barbo.

Zopet Slovenija plaka na grobu zvestega narodnjaka, Josipa grofa Barbo-ta. Rodovina Barbova, po izvoru italijanska, se je na Slovenskem naturalizirala, in nje dosedajni gospodar, grof Josip, oklenil se je s celim srcem naše mile domovine in zvest ostal jej do smrti. Če pogledamo naše na Slovenskem naseljeno plemstvo, moramo z žalostjo reči, da je bil grof Barbo — izjema. Drugodi se plemstvo oklene istega naroda, med katerim živi, pri nas pa je bilo žalibog do zdaj drugače; revni, zapuščeni slovenski narod ni imel častnih dostojanstev, da bi jih oddajal svojim odličnejšim možem, kdor se je za ta narod potegoval, ni imel pričakovati častenja ali dobička, temveč preganjanje in zaničevanje, družbinsko in materialno škodo. Plemeniti duhovi, ki pa večidel niso vzrastli iz plemskih rodovin, so se sicer v kljub vsem tem neugodnim okoliščinam podajali v boj za bistri, pošteni in pohlevni narod slovenski, čuteči, da škoda in sramota, ki jo ves narod trpi, pade na vse njegove ude in sinove, in prepričani, da ta narod tega zaničevanja ne zasluži. Naše plemstvo, deloma tuje rodovine, deloma potujčeno in v tujem duhu izobraženo, oklenilo se je v svoji večini vladajoče stranke, ki je bila prej nemško-centralistična, v novejših časih pa nemško-liberalna. S tem je prišlo naše plemstvo v čudni, nenaravni položaj, da ja moralo veljati za sovražno onemu narodu, med katerim živi. Še od časov tlake in desetine ne dosti priljubljeno se je s tem političnim vedenjem naše plemstvo narodu

še bolj odtujilo, in če ne vživa v deželi tiste ljubezni in tistega spoštovanja, kakor na pr. na Angleškem, krivo si je tega samo, ker se neče identificirati z interesi naroda, med katerim živi.

Naše plemstvo bi lahko prevzelo politično voditeljstvo našega naroda, in z narodnimi branilo tudi svoje poljedelske interese, ako bi razumelo svoj položaj, kakor ranjci Josip grof Barbo, ali ranjci baron Zois. Ravno materialno blagostanje plemstva ga stori najbolj sposobnega, boriti se za idealne vzore, za blagostanje in duševni napredek; kmet in meščan in vsa narodna inteligencija se ima preveč boriti za vsakdajni kruh, za potrebe trenutka, za koristi lastne osebe; le premožen plemenitaš, ki je vzvišen nad skrbjo vsakdajnega življenja, je poklican in dolžan, živeti in skrbeti za občni blagor, za duševne in materialne koristi celega naroda. Ali in kako je naše plemstvo to svojo zadačo izpolnovalo? Z redkimi izjemami moramo reči, da ne! Imamo in imeli smo celò grajščake, ki so strastno sovražili in zavirali kulturne napore našega naroda. Toda danes ni čas za rekriminacije, danes se imamo spominjati moža plemenitaša, ki je bil vse drugih, in sicer pravih nazorov, to je bil ranjci Josip grof Barbo. Slovenija mu je bila njegova ljubljena domovina, in Slovenci so mu bili ljubi rojaki. Pa tega rodoljubja ni samo na jeziku nosil, tudi ni bil naroden iz častilakomnosti, da bi kak poslaniški mandat vjel. On je ljubezen do naroda kazal nasproti najbornejšemu kmetu, on ni na reveža iz vrha doli gledal, z navadnim pregovorom „dummer bauer“, ampak bil je ponižen in prijazen, postrežljiv in dober vsem

svojim sosedom, in zato priljubljen med kmetiškimi ljudstvom.

Pa tudi izobraženi narodni stranki je bil vedno zvest pristaš, ter je odobral vse njene opravljene težnje, z eno besedo, bil je odličen narodnjak. Nemškutarska stranka ga je črtila, kakor svojo smrt, narodna stranka pa ga je za to odškodovala s častnimi mandati v deželni in državni zbor. On ni bil sicer izvrsten govornik ali ropotač, pa če se je njegovo pošteno srce na vago djalo, omolknilo so vsi pomisleki, in z veseljem smo ga pozdravili kot svojega poslanca. V čitalnico je rad zahajal, ker med Slovenci biti ga je veselilo.

Grof Barbo je bil v resnici pobožen mož, zvest katolik. Sovražniki so se mu zavoljo tega posmehovali, pa pred večnim sodnikom, kjer je svojo sodbo zdaj že slišal, mu je to gotovo največ pomagalo. Pošten človek kakor je bil grof Barbo, je v prvi vrsti zvest svojemu Bogu, in kot zvest katoličan moral je postati tudi zvest narodnjak, ker je videl slovensko ljudstvo v veliki bedi, ker je spoznal, da so terjatve slovenske vseskozi poštene in opravljene.

Natančnejega životopisa za danes še ne moremo povedati. Naj služijo te vrstice ranjcemu v hvaležen spomin, plemstvu na Slovenskem pa kot opomin, naj posnema izgled vrlega grofa, hvaležnost slovenskega naroda ne bo izostala nobenemu, kdor se poteguje za njegove koristi. Žalujemo na rakvi ranjcega grofa Josipa kličemo k Bogu vsegamogočnemu: odpusti mu, večni sodnik, njegove grehe, brez katerih ni nobeden človek, spomni se njegove ljubezni, ki jo je kazal do svojega bližnjega, in dodeli mu večni mir in pokoj. R. I. P.

Kako sem se jaz likal.

Črtice za poduk in kratek čas.

XXXVI.

V četrťi šoli sem bil na stanovanji z več drugimi pri neki ubogi rodovini v ozkih ulicah za nunskim zidom, bili smo v jako ozki sobi štirje. Tu se je še le pričelo prav za prav moje „likanje“ v drugem obziru, namreč pravo dijaško življenje z vsemi dobrimi in slabimi priteklinami. Gospodinjska avtoriteta ni veljala nič, hišnih zapovedi ni bilo ali vsaj se jih mi držali nismo, toraj tudi Marijino zvonjenje ni bilo znamenje, da mora vsak doma biti, in gospodinja ni nikdar izpraševala ktereга, če je pozneje prišel, kje je bil.

Eden tovaršev, ki se je izobraževal za učitelja, je imel doma počez podolgast instrument, kteremu smo mi rekli „glasovir“, ki pa tega imena še dolgo ni vreden bil. Strune so bile napete počez, viši glasovi so imeli po dve, nižji po eno. „Pedale“ je bil tako umetno narejen, da se je s kolenom pritiskal kvišku, kolčki so bili črni, le krajši beli. Stala je ta mašina na štirih nogah in se odlikovala še po

tem, da ni bila nikdar ubrana, slišala se je pa tudi komaj skoz okno ali v vežo; menda je bil to eden prvih „glasovirov“, ki jih je človeška umetnost iznašla, zato pa je naš tovariš — Adamič se je pisal, a zdaj že davno počiva pod hladno zemljo — plačeval od tega „umotvora“, ki smo ga mi „čmrlji“ imenovali, le po 50 kr. na mesec, toraj je „šklemfa“ nesla lastniku obresti od kapitala 100 glđ., čeravno bi nihče ne bil dal 5 glđ. za njo.

Zakaj jaz ta dragocenjeni „umotvor“ tako obširno popisujem? Zato, ker je bil kriv, da sem se jaz lotil godbe. Jaz sem bil kakor majhen otrok ali opica: kar sem slišal, sem hotel sam znati. V „zvezdi“ je bila takrat vojaška godba ob torkih in četrťkih popoldne, pa še tudi ob nedeljah opoldne. V nedeljo je bila posebo dobra zá-me zato, ker sem lahko pozabil, da nimam kosila nikjer. V to godbo sem bil ves zamaknjen, posebno pa v „Wiener-Kinder-Walzer“ in v kadriljo „Hinter den Coullissen“. Teh se moram naučiti, naj stane, kar hoče.

Ko sem toraj toliko denarja spravil skup, tečem h Kleinmsyerju in kupim si gori ome-

njeni valček. Note sem poznal — se reče: bele, črnih ne, a Adamič je bil tako prijazen, da mi je tudi pomen križcev in b razložil. Joj, kako sem potem učil se valčka prvega dela! Najprej z desno, potem sem skušal pritrkovati z levo, pa ni šlo in šlo ni, če sem se še tako jezil nad seboj. Dobro, da je bil instrument tako tih, da ga moje mučenje ni spravilo do krika, drugače bi bili moji tovariši mene in njega na cesto postavili. Vendar trdovratnost človeška premaga vse, tako sem tudi jaz čez kake tri mesece znal prvo številko valčka toliko, da bi bil dobro odgojen medved že plesal po nji, čeravno sem se po desetkrat zmotil v nji — se reče, ne jaz, ampak mojih rok prsti, kterih nobeden ni hotel umeti tega, zakaj bi se zatajil toliko, da bi ne tolkel tako, kakor tolče njegov sosed ali vrstnik druge roke. Koliko posmehovanja sem prestal pri tem, kolikrat sem se jezil nad svojimi prsti, posebno, če sem videl, kako je Adamič valčke igral, ko je komaj 50krat poskusil ga. Jaz pa sem več ko 1000krat bil že poskusil prvo številko, pa mi še ni šla tako, kakor njemu.

Pri tem mučenju mojih prstov in one

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 24. novembra.

Iz **liberalnega** kluba so izstopili isterski poslanci Vidulič, Franceschi in Lazarini zato, ker je narodnogospoderstveni odsek glasoval zoper združenje Istre s skupnim colnim oblastjem. V oziru vojaške postave vlada velika nesloga med liberalnimi poslanci. Nad 20 jih baje hoče izstopiti iz kluba. Tako se bo število liberalcev vedno manjšalo, ker bodo eden za drugim zapuščali liberalno zastavo.

Ustavoverci v **gospodski** zbornici bodo glasovali za vladni predlog vojaške postave. Pa tudi ustavoverni poslanci zbornice poslancev bodo gotovo zanj glasovali, ker bi razkol med ustavoverci gosposke in poslanske zbornice utegnil škodovali ustavoverni stranki.

V **Bernu** na Moravskem bodo kmalo volitve v mestni zbor. Dozdaj so v tem mestnem zboru sedeli sami ustavoverci, letos pa hoče tudi česka stranka postaviti svoje kandidate, če jej ustavoverci prostovoljno ne dovolijo nekaj sedežev.

Konec meseca se začne v **državnem** zboru debata o vojaški postavi. Prej se bo še zbornica posvetovala o postavi o zabranjenji živinske kuge.

V obravnavah o vojaški postavi v **ogerskem** državnem zboru so se zopet čuligli z leve o delitvi avstrijske armade v avstrijsko in ogersko. Mi se nadajamo, da ta slovanstvu krajno sovražna stranka, ki dela naravnost tako naši monarhiji škodljivo politiko, ne pride na državno krmilo.

Delegacije se snidejo v začetku decembra, volitve bodo pa boje že ta teden v obeh parlamentih. Kranjska, ki je zadaja leta imela liberalnega delegata, bo zdaj gotovo imela konservativnega. Tudi v drugih deželah bodo gotovo neke premembe. Važno je, kakšen bo izid volitev českih delegatov, ker ste obe stranki med českimi poslanci skoraj enako zastopani. Morda se bo naredil zopet kak kompromis. Pred shodom delegacij vlada hoče, da se v državnem zboru vojna postava sklene.

Rusini hočejo 25. novembra sklicati velik shod svoje stranke, predsedoval mu bo bivši državni poslanec korar Pavlikov.

Več **nemških profesorjev** na

praški univerzi hoče v neki promemorji na naučno ministerstvo se izreči zoper narodno deljenje praške univerze.

Vnanje države.

Neka poročila javljajo, da je Said paša prosil telegrafično **ruskega** carja, da pošlje svoje brodoge v Bospor, če bo Anglija žugala Carigradu s svojim brodogem.

Grško-turško mejno vprašanje še zdaj ni rešeno. Dotična odločujoča komisija se mora sporazumeti. Grki zahtevajo preveč, Turki hočejo premalo odstopiti. Ker druge vlade ne podpirajo Grkov, bode najbrž morala odjenjati. Če so Grki res kaj hoteli dobiti, se je bilo treba o času orientalne borbe z orožjem v roci oglasiti; zdaj tirjati je prepozno.

Francoski poslanik na Dunaji Teiserenc de Bort je zavoljo slabega zdravja dal demisijo. Govori se, da Francozje z njim niso bili zadovoljni, ker ni znal nemško-avstrijske zveze zabraniti na Dunaji (kteraj najbrž niti sklenjena ni) in ker ni umel prej izvedeti, kaj da Bismark sklepa na Dunaji, da mu je sam naznanil, da se proti Franciji ni nič sklenilo. Najbolj se je pa zameril Francozom, da je govor s Bismarkom brž razkropil po časopisih. To ni bilo diplomatično in razumno, takih napak pa natanjčni Francozi radi ne odpustijo. Kdo mu bo naslednik, se še ne vé.

Govori se o Fournier-u poslaniku v Carigradu, na njegovo mesto bi pa prišel Baude, poslanik v Atenah, v Atene bi pa odšel neki Challemel-Lacour, Gambettov protež. Drugi pa zopet trdijo, da bo za posla na Dunaji imenovan grof de Pontécoulant, kabinetni direktor v ministertvu vnanjih zadev.

Zopet se razširjajo glasi o odstopu **Gorčakova**. Za namestnika mu imenujejo Valujeva, ministra državnih zemljišč. Najbrž je še vse prazna časnikarska kombinacija. Rusija baje hoče vpeljati ustavo. Neki časniki poročajo, da bo 2. marca bodočega leta, na obletnico nastopa ruskega carja objavljena ustava, in spomlad se že skliče prvi ruski parlament. Poludivji narodi azijske Rusije bodo za zdaj baje še izključeni od ustave. Tako bo ruski car, kakor angleška kraljica v Evropi ustavno, v Aziji absolutno vladal. Prvi predsednik ustavnega ministertva bo carjev brat, veliki knez Konstantin Nikolajevič.

Predsednik bodočega **laškega** mini-

sterstva bo Carioli, ki tudi prevzame vnanje zadeve, Depretis postane minister notranjih zadev, Villa prevzame pravo, Baccarini javna dela, Maglioni duarstvo, general Mezzacapo vojno, za druge ministre se še ne ve. Stari Garibaldi se je že izrekel zoper novo ministertvo. Nova italijanska volilna postava se je predložila zbornici, in daje vsakemu volilno pravico, ki je polnoleten, plača najmanj 10 lir davka in je obiskoval štiri razrede ljudskih šol. Ker so pa šole v Italiji po deželi dozda zelo redke, je gotovo zelo malo laških kmetov obiskovalo 4 razrede, in bo volilcev na deželi jako pičlo število.

Knez Lobanov ruski in Fournier francoski poslanik v **Carigradu** sta odšla na odpust, govori se, da se več ne povrneta na svoja mesta.

Dunajski listi so bili nedavno razširili novico, da se je med **Srbijo, Črnogoro in Bolgarijo** sklenila vojna zveza. Srbija bi po pogojih te zveze morala imeti 120.000, Črnagora 26.000 in Bolgarija 90.000 mož vojne, Rusija bi pa dajala oficirje in 75.000 cekinov na leto. Srbski ministerski predsednik je pa to novico proklamiral za časniško iznajdbo dunajskih listov.

V **Bukareštu** se snide 26. t. m. sinoda pravoslavne cerkve, ki baje hoče ravno tako, kakor je v Belemgradu, proklamirati neodvisnost rumunskega patriarhata od carigradskega grškega patriarha. Tako se razdružujejo cerkve, ki niso združene z rimsko cerkvijo. Vsaka država hoče tudi samostojno vladati cerkev.

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 25. novembra. († Grof Barbo. Nemško-liberalni zamurci.) Naš blagi grof Barbo je 23. t. m., kakor sem Vam že telegrafiral, za mrtudom umrl. V petek mu je bilo nekoliko odleglo in smo upali, da bode morebiti vendar le okreval, pa v soboto se je bolezen zopet shujšala, in v nedeljo popoldne je ob 5. uri v 55. letu svoje starosti izdihnil svojo dušo. Včeraj so njegovo truplo prenesli v šotenski samostan ter ga dejali na mrtvaški oder v ravno tisti kapeli, kjer je bil pred 23 leti s svojo blago gospo grofico Arko poročen. Danes popoldne ob 1/2 3 bode truplo prinešeno v šotensko farno cerkev, kjer

„sklemfe“ me najdejo nekega dne oče; jaz sem bil tako zamaknjen v svojo umetnost, da nisem zapazil jih, ko so prišli v sobo. Kar zarenči za mano znani glas:

„To je pa že zá-te, to! Ali se učiš za šomastra? Tvoji prsti niso za nič, že vidim, pusti jih pri miru, raji se uči z glavo, da bo kaj prida s tebe.“

Pa ta opomin očetov ni spravil me na drugo pot, ostal sem pri svojem valčku in kadirliji in ob koncu leta sem res znal tri številke prvega, a pol številke druge — kako, tega pa ne prašati! Le mati so bili zadovoljni in kedar so mi kaj prinesli, so zmiraj rekli, naj jim pokažem, koliko znam, in kedar sem jim preigral, je bila njihova sodba ta:

„No, kmalo boš toliko znal, kakor šomašter, tisti stari Jaka, pri katerem sem jaz v cerkvi pela. Kedar boš prišel domu, moraš enkrat na Skaručni po nauku kakšen „marš“ na orgle vdariti, da bodo ljudje videli, kako ti pojó.“

Kako mi je bila godba zdaj v glavi, se dá težko popisati. Šel sem zá njo kamorkoli, lačen in žejen in tako mi je bilo v glavi vse,

kar sem slišal, samo jezilo me je, da iz „klavirja“ nisem nič tacega mogel iztleči, ker so bili prsti tako neokorni, kakor hribovski čevlji v salonu.

Razen tega sem se tisto leto jel učiti še marsikaj drugega. Šolska soba naša je bila tam gori v „kuhinji“, mi smo bili odločeni od vseh drugih gimnazijalcev in bilo nas je ravno 40. Če se to število razdeli na 10 delov, je ravno 10 partij za tarok.

Počasi, prijatelj, kdo ve, kaj je tarok! To se mora prej nekoliko natančneje razložiti.

Kdo pozna karte? Vsak človek, ki se ž njimi pečá, in veliko bolje bi bilo za marsikoga, če bi jih poznal le toliko, da so to „pildki“, na katerih pa niso namalani svetniki. Tudi jaz jih do tje nisem poznal, vsaj onih za tarok ne; stisniti za „marijaž“ me je pač seznanil bil že v Alojzijeviči sošolec, s katerim sva skrivaj v drvarnici metala jih „za kozla“, pa ker sem bil „kozel“ zmiraj jaz, sem bil enkrat v jezi vse karte vrgel med drva, da jih ni mogel več skup zbrati, in tako je bilo te „kartologije“ konec.

Zdaj pa, ko nas je bilo gori v „kuhinji“

10 kóp*), kaj je bilo bolj zapeljivo ko to, da se zberemo vsaj uro pred naukom v šoli in mečemo karte — zastonj, se ve da, ker „bora“ tako nobeden ni imel! Med nami je bilo jih že nekoliko „profesorjev“, ki so se bili tarokirati naučili že na „pasjem brodu“ (kopališči za vse), ti so se razdelili tako, da je vsak prišel na eno kópo. Jaz nisem imel še nikakoršnega pojma o skrivnostih taroka, pa sem bil dober učenec, in ko mi je enkrat sošolec založil prav krepko za uho, ko sem nasprotniku „šmiral pagata“, sem začel to reč študirati in našel, da imam zá-njo morda še več talenta, kakor za godbo. Kmalu sem spoznal, da ta umetnost ni brez vsega pomena vzlasti, če se ne igra za „kozla“, kakor mi.

Tarok je bila toraj druga umetnost, ktere sem se tukaj naučil, in karte so pele ne le pred, ampak tudi med naukom. Profesorji so bili več del supletti, med temi sta dva (eden je zdaj v Kranji) bila tako slabo podkovana v svojih predmetih, da sta večkrat obtičala v razlaganji, zato smo večkrat vsi javno prote-

*) „Kópa“ pomeni na Gorenjskem štiri reči, posebno se šteje o žeganji „bob“ na kópe. Pis.

bodo opravili mrtvaške molitve, potem pa ga bomo spremili na južni kolodvor, da ga prepeljejo na Kranjsko v Šentupert, kjer ga bodo 27. t. m. popoldne ob treh v družinski rakvi pokopali. Slovenski državni poslanci so na njegovo trugo položili krasen venec s slovanskimi trakovi, na katerih stoji z zlatimi črkami zapisano: „Iskrenemu rodoljubu, dragemu tovaršu slovenski poslanci.“ Tudi klub desnega središča mu je daroval prelep venec in ob enem naprosil predsednika grofa Hohenwarta, da njegovi vdovi, grofici Barbo pismeno sporoči sočutje zaradi neizmerne zgube, ki jo je zadela. Državni poslanci, ki so ranjkega zaradi njegovega blagega srca jako spoštovali, se bodo gotovo v obilnem številu vdeležili spreveda, slovenski poslanci pa ga bodo vsi spremili do južnega kolodvora. Ko se je z veliko nado, da se za Avstrijo prične boljša prihodnost, z joma podal k državnemu zboru na Dunaj, pač ni mislil, da te boljše dobe ne bode čakal, in da ga bodo kot mrliča pripeljali nazaj v domovino, ktero je ljubil prav prisrčno ter ji želel srečnejših dni, kakor jih je doslej imela. Prav je toraj, da se ga s temi malimi besedicami spominjamo ter mu sedaj, ko od zemeljskega svojega truda počiva, zakličemo: Bog mu daj večni mir in pokoj!

V zadnji seji državnega zbora se je zopet pokazalo, da je sprava z nemškimi liberalci nemogoča, in da bodeš laglje zamorca umil, kakor pa zagrizenega ustavoverca spreobrnil. Ti ljudje so vsled dosedanje samovlade prišli že tako daleč, da nikakor ne morejo umeti, kako bi smeli drugi narodi zahtevati kakošne pravice. Ko je bila namreč sprejeta postava o colninski zvezi Bosne in Hercegovine z Avstrijo, ktera prejšnji dan zavoljo pogreba Lasserjevega ni bila dovršena, prišle so v razgovor nekatere peticije. Ker pri takih rečeh navadno ni nobenih obravnav, ampak se nasveti odsekovi večidel sprejmo brez posebnih ugovorov, so mnogi naši mislili, da se bode to zgodilo tudi pri peticijah, ki so stale na sobotnem dnevnem redu, ter so zaradi pozne ure zapustili zbornico in šli kosit. Res so bile prve tri peticije rešene brez nasprotovanja. Ko pa pride na vrsto peticija političnega društva v Kolinu o imenovanju novega predsednika višje

sodnije v Pragi, in je odsek nasvetoval, da naj se ta prošnja glede na to, da ima eksekutiva pravico oddajati službe, odda ministerstvu prava z opravičeno nado, da bode za tako važno mesto izbrala v vsakem oziru pripravne osebe, se oglasi poslanec Granič ter s puhlimi frazami o ministerski odgovornosti itd. pobija ta vseskozi opravičeni nasvet ter konečno stavi predlog, naj se o tej peticiji prestopi na dnevni red. Dobro ga je zavrnil dr. Rieger in omenjal krivic, ki se godé slovenskim narodom rekši, da bi res morali ministre tožiti, ker paragrafa 19 osnovnih postav ne spoštujejo, a narod sme menda prositi, da naj se pri oddajanju služb ozirajo na postavne določbe. Predlog Graničev se je še fortšritlerjem zdel prenapet in Schönerer je nasvetoval, naj se peticija brez pristavka izroči ministerstvu prava. Pri glasovanju je Graničev predlog padel, Schönererjev pa je bil sprejet s 129 proti 122 glasovi. S fortšritlerji se je laglje porazumeti, vendar so pokazali, da niso dosledni, ker so stavili posredovalni predlog, pa ob enem vendar le glasovali za nasvet Graničev. Samo Rusin Kovalski je glasoval zoper Graniča ter s tem pokazal, da enake pravice, kakoršne zahteva za Rusine, privoši tudi drugim narodom.

Razna te prišla je na vrsto še peticija česke občine Geisberg o prikrajševanju narodne ravnopravnosti. Odsek je nasvetoval, da naj se ta prošnja izroči vladi, ki naj reč preiskuje in napačnosti odpravi. Nasvet je tako pohleven in se sam ob sebi tako umeje, da mora vsakdo zanj glasovati, ki se s svojo pametjo ni skregal. Vendar je liberalna stranka glasovala nasproti. Pa razložek je bil tako majhen, da predsednik ni mogel povedati, je li predlog sprejet ali zavržen. Pravi toraj da se bode glasovalo še enkrat po imenih. To bi bilo trajalo kake pol ure, kar se je pa ustavovercem zdelo preveč, ker je bila ura že štiri in ta zadnja točka dnevnega reda. Nekteri gredo toraj k predsedniku in mu pravijo, da niso vedeli, o čem se je glasovalo, naj toraj predlog še enkrat prebere. Predsednik s krepkim glasom to stori in veli o tej reči še enkrat glasovati, in glejte, zdaj so skoraj vsi liberalci glasovali za odsekov nasvet, kar je zbudilo med desno stranko velikansk smeh zaradi doslednosti teh

gospodov. Ali namreč prej res niso vedeli, o čem se je glasovalo, in njihova dolžnost bi bi bila se o tem podučiti, ne pa tje v en dan obsedeti, ker je desna stranka vstala. Ali pa so vedeli, in so se le zbal, da bodo morali še pol ure dalje ostati v zbornici, če se glasuje po imenih. Pa naj bo že kakor hoče, istina je, da so v eni in isti reči zaporedoma glasovali ravno nasprotno. Jugoslovanske poslance je jako zbolelo, da je z liberalci v tej zadevi glosoval tudi Goričan Pa jer, ki je bil vendar izvoljen tudi od Slovencev, in ki bi si moral misliti, da utegne s svojo italijanščino kedaj priti v enake razmere, v kakoršnih so sedaj Slovani. Ali se mu tedaj ne bodo po pravici reklo, da nima pravice se pritoževati, ampak mirno potrpeti z vsem, ker je sedaj sam tako razsodil?

Iz Goriškega 24. novembra. (Nova knjiga za pospeševanje „Italije še ne odrešene“ in razrušenje goriškega telovadnega društva, ki zelo smrdi po „Italiji neodrešeni“; slaba letina za vse stanove razen — javnih vradnikov.) — Z dopisom ces. kr. okrajnega glavarstva goriškega od 5. t. m. se je vprašalo vsa županstva tega glavarstva, se ni li kateri naročil na neko državi avstrijski sovražno pa prepovedano knjigo. Naslov tej knjigi je: „Indice generale delle frazioni che compongono il regno d'Italia, l'Istria, la Gorizia ed il Trentino“; di A. R. Rossi, segretario municipale di st. Vito del Tagliamento“ (t. j. „Splošno kazalo odlomkov, iz katerih je sestavljeno italijansko kraljestvo, Istra, Goriško in Trentin; izdal A. R. Rossi, mestni tajnik v sv. Vitu pri Taljamentu“.) To je najnovejša knjiga, ktera nič ne skriva javnega mnenja v revni ker preobjudeni Italiji. Ni mi pa znano, da bi bilo prišlo vabilo na naročbo iste knjige komu zmed nas goriških Slovencev, pač pa je dobilo to vabilo neki mnogo pristašev „Italie irredente“ semtertje po Goriškem tajno in pod zavitkom. Tako rije to rovarsko društvo neprenehoma pred očmi — ne tajno — italijanske vlade in njenih uradnikov, pa kaj pravim, da „pred očmi njenih uradnikov“, saj omenjeni pisatelj A. R. Rossi je sam mestni ali magistratni uradnik — tajnik, in mestne uradnike imenuje tam vlada. V Italiji so mestne oblasti in tudi

stirali zoper slab red, če sta ga komu zapisala v katalog; reveža sta imela več strahu pred nami, kakor mi pred njima, zato smo tudi med podukom kvartali in če je bil kdo poklican, se je tako dolgo delal gluhega, da je bilo vse izigrano.

Pa ne samo v šoli smo kvartali, ampak tudi zunaj, doma pri kakem sošolcu ter tako sklenili prijateljstva, ki še zdaj trpé, kjer jih ni pretrgala smrt.

Hrano sem imel po hišah; godilo se mi je pri tem skoro ravno tako, kakor prvo leto, mati so mi nosili kruha, za večerjo pa fižola in krompirja, da mi ga je gospodinja kuhala. Ob nedeljah ni bilo nič kosila, če sem hotel kaj jesti, sem moral kupiti si; denar sem si zaslužil pri nalogah in prestavah z nemškega v latinsko in narobe, naloga po 5, a kapitel prestave po 2 kr. Zato sem kupil pri branjevki mrzlo klobaso, pa je bilo kosilo.

Prišla pa je huda zima, telo, ker po slabih obleki ni dobilo dosti gorkote od zunaj, zahtevalo je je od znotraj. Januarija meseca grem neko nedeljo z muzeja memo gostilnice „zur Krone“, ki je bila takrat nasproti nunski cerkvi. Poldan je bilo odzvonilo, jaz sem bil ves premrt po hudem mrazu, ki je bil tak, da je pod nogami vse škripalo. Memo vrat go-

stilnice gredočemu mi buhne, neizrekljivo prijeten duh juhe in mesá v nos tako, da malo postojim. Brž sežem v žep, v njem najdem 7 kr., vse svoje premoženje, ktero sem hotel pri branjevci v Gradišči zameniti za klobaso in regljo. Kaj ko bi namestu mrzle klobase šel jest gorko juho! Pa to je gostilnica, v gostilnice hoditi samim nam je pa strogo prepovedano. Če bi me kak profesor videl! Pa tudi — po takih gostilnicah je drago, Bog vé, če bom za 7 kr. kaj dobil. Ej, naj bo kar hoče, poskusimo, duh kuhinje je prezapeljiv.

Previdno se ozrem po „zvezdi“, če ni nobenega profesorja blizu, šinem skoz vrata, stopim v sobo, kjer je toliko ljudi, da se kar prestrašim. Naproti mi pride natakarca, ki me pogleda od nog do glave, potem pa praša, česa želim.

„Ali dobim za to — le kaj gorke juhe in regljo pri vas?“ — prašam ves preplašen in mraza trepetajoč ter jej molim svojih 7 kr. v roki.

„Kaj pa ste?“ — poprašuje natakarca.

„Študent“ — je moj odgovor, pa le tih, ker sem se bal, da bi me kdo ne slišal.

„Le sedite — tu sém k peči, da vam bo bolj gorko“ — reče na to natakarca, gre in pride kmalu nazaj s skledico juhe, kakoršne sem se le z Alojzijevišča spominjal. Jaz jej

pomolim vnovič svojih 7 kr., pa ona zopet naglo odide. V tem, ko jaz hlastno požiram vročo juho, ki mi telo ogreva, pridete dve drugi ženski s kuhinje in me od daleč gledate. Ko odhajate, slišim eno mrmrati:

„Kako je revež zelen! Gotovo je bolan.“

Brž potem pride natakarca in prinese jedila vsake vrste ter postavi jih pred mano na mizo. Jaz jej zopet pomolim svojih 7 kr. in rečem, da nimam več.

„Le obdržite svoje krajcarje“ — reče na to natakarca — „ne bote nič plačali. Gospodinja je rekla, da dobote vsak dan gorke juhe, dokler ste tako bolni, pa še tudi kaj drugega, ker zmiraj kaj ostane. Zdaj pa le jejte, kar ne bote snedli, pa vzemite domú.“

Res je bilo veliko, kar mi je prinesla, vendar bi jaz bil vse snedel, če bi mi večer ne bil prišel na misel. Tako pa sem spravil pod streho svojega slabo rejenega in premraženega života večidel le prikuhe, meso pa seboj vzel za večer.

Po tem sem se res še pozimi marsikako nedeljo oglašil tam in dobil gorke juhe, pa še tudi kaj od mesa. Pregnal me je pa nek nemški profesor, ki me je v mojem kotu za pečjo zagledal ravno v nekem trenutku, ko ni maral nobene priče.

vsi „sindikati“ (županstva) po deželi brez izjeme neki od vlade v vsem odvisni in od nje imenovani uradniki. Ko bi bilo italijanski vladar resno pri srcu s predobrosrčno Avstrijo v pravi nesebični prijaznosti živeti, potem bi pač ne dopuščala, da so njeni zastopniki prvi pospeševalci za Avstrijo manj ali bolj pomenljive in osodopolne družbe „Italia irredenta“, ktere sedež je v bližnjem Vidmu, kjer se smejo lahonski izseljenci s Primorja in Istre javno shajati z udi „Italie irredente“ v očigled iste vlade, — nekako prav na njeno radost, ne-kaznovani in podpirani od istih laških uradnikov. Italijani so sploh znani kričarji v vsem javnem življenju, zlasti pa, kedar se hujska zoper Avstrijo; tu upijejo, da je marsikteri zaradi tega že hudo bolezen v grlu dobil in za njo tudi umrl.* Tam je svoboda za vse kričarje. Italijani na svojo sedajno stopinjo neodvisnosti od Francije in Nemčije vsled vojne sreče povzdigneni, si domišljujejo, da mora Italija tiste meje imeti, ktere je imela nekdanja Italija ob času rimskega carstva ter da mora vse jadransko morje postati neko veliko „laško jezero“, tako da bode Avstrija z njenimi primorskimi in vsemi pribrežnimi deželami že prej ali slej od morja kar odrezana, če bo to le šlo, kakor se oni v svoji širokoustnosti pa neopravičeno domišljujejo. Pa tudi mi Primorci, že dovolj narodno vzbujeni, moramo takim krivičnim zahtevam z besedo in djanjem nasproti klicati: „Ne boš Jaka!“ —

Laško društvo „società ginnastica“ v Gorici, ktero ima lepo hišo na sênjskem trgu blizu luteranske cerkve, je bilo, kakor že veste, na vladni ukaz nedavno razpuščeno. V tem društvu, kteremu je predsedoval odvetnik dr. Nardini, je mnogo polahonjenih Slovencev in pridošlic iz unstran meje. Ti so pripravljali pot „Italii irredenti“, kajti telovadstvo jim je bila zadnja briga in le zagrinjalo njenih tajnih namenov. Svetoval bi pa tudi slovenskim pravdarjem, naj takemu odvetniku, ki itak slabo v pravdoznanstvu slovi, kakor je omenjeni bivši predsednik irredentovskega ali telovadskega društva, dr. Nardini, ne dajo zaslužkov, kajti on ima važniše opravke, kakor so pravde, namreč on ima važno nalogo in ta je: čevelj Italije s slovenskimi deželami in našim morjem lično obrobati in s tem dati drugo obliko srednji Evropi, in tako nas primorske Slovence polahoniti in storiti za robove nenasitljive Italije. Z Lah pač ni dobro črešenj zobati; to naj bi si zapomnili mnogi Slovenci, kteri Lahom preveč zaupajo! Pa tudi sl. vlada naj bi segla bolj, kakor dosihmal, primorskim Slovanom pod pazduho, potem se „neodrešene Italije“ ne bo treba ne njej ne nam nič batil!

Da je splošna slaba letina po vsem Goriskem, in da kmet ne vé, kako bo previsoke davke plačeval in druga bremena nosil, to je že sploh znano. Ta slaba letina zadeva večinoma tudi duhovščino, ktera prejema svoje dohodke večidel od (letos zares) ubogega ljudstva. Duhovnik ne more od njega svoje redne male plače dobiti, naj si bode že v pridelkih, kterih je bilo le prav pičlo, ali pa v denarji, kteri je prav redek postal. Više oblasti pa se tudi premalo potrudijo pripomagati duhovniku — že itak malo plačanemu — k zastali, plači, ako je on primoran jo iztirjati po eksekutivni poti; tu je treba naganjati in naganjati leta in leta

*) Da nič ne pretirujem, bodi tu povedano, da je sin znanega goriskega irredentarja A. R. kterege trgovska firma je že dvakrat sleparsko falirala, pri obhajenju „plebiscita“ v Palmanovi 1868 hudo bolezen v grlu zaradi kričanja za Italijo dobil, valed ktere je tudi umrl. Pis.

glavarstvo, pa pri vsem tem se pride le kesno ali pa nikoli k svoji plači. To skušam tudi jaz, ki sem že pred 2 1/2 leti zastran késnih mnogih plačevalcev tožbo vložil. Pa vkljub pri-ganjanja glavarstvo spi. Se je li vsled tega mar čuditi sedanjemu čedalje večemu pomanjkanju duhovščine? Videant consules!

23. nov. V Šmartnu (Spodnjem Tuhinju) so imeli ono nedeljo, ko je po deseti božji službi vražarska ženska pod zvonikom koljine napravila, še drugo mesarjenje. Že tudi zjutraj na vse zgodaj, — že pred prvo sv. mašo — so se pobje kar pred cerkvijo na farovškem dvorišču udarili. Eden je imel roko z nožem preklano. Vso noč so poprej v dveh krčmah pobijali in rogovili in tako lepo pripravljene potem k sv. maši šli, prej pa se za korajžo še malo udarili. — Pač mora biti Bog vesel tacih kristjanov, pa tudi ondotni gospod fajmošter tacih farmanov. —

Pa to še ni bilo zadosti. Drugo nedeljo se dva kar v cerkvi med božjo službo zbijeta tam zadej za pevskim korom, kjer pravijo, da je že od nekdanj tolovajska luka vseh klefáčev, ki se ondi kar glasno razgovarjajo, kladajo in smejaajo. Kako da se to ne odpravi! Priduševanje in preklinjevanje pretepalcev za korom se je kar po cerkvi razlegalo, dasiravno so orglje vrišale. Eden je prišel okrvavljen iz kora. —

Kam smo prišli? Skrajni čas je res, da se od duhovske kot tudi svetovne strani napno vse moči, da se enake oskrumbe svetišč in tolika hudodelstva zabranijo in zatro, drugače gorje! Ako že pri dobrih izgledih velja izrek: „Beseda gine, izgled prešine,“ kaj še le pri slabih, ker je človek že od natore bolj k slabemu nagnjen! Govori se, da v neki krčmi šmarske fars v Beču „pri Grabnarji“ se vse noči pijančeva in rogovili. Nesrečna šnopsarija bo vse ljudstvo pokvarila in ugonobila. Pobjev je toliko, da se je pri neki priliki g. kazenski sodnik izrazil, da z nobenim krajem celega kamniškega okraja nima toliko opravi-ti ko s tuhinjsko dolino. Posebno so si fantje iz 4 vasi jako naupik, bati se je toraj enkrat groznega klanja. Eden fantov je kar naravnost nasvetoval rekoč: „kaj se bomo zmiraj po ma-lem kavsali, pojmo na kak travnik, tam se udarimo dobro, poprej tako miru ne bo, da bo eden ubit.“ Posebno se o nekem belorajčniku veliko govori, ki je boje vedno na ponočevanji in v pretepih, ta se je tepel tudi v cerkvi omenjeno (žegnansko) nedeljo. Lepe in vesele reči, kaj ne! Toraj še enkrat, — videant consules, dokler je čas! Ako hudobija enkrat ves strah zgubo, potem svetu gorje!

Domače novice.

V Ljubljani, 27. novembra.

(Pogreb grofa Barbota) je danes v Šent-Rupertu na Dolenjskem, kamor so prepeljali truplo njegovo z Dunaja. Narodni poslanci kranjski so mu poslali venec s primernim napisom.

(V katoliški družbi) bode zaradi prihoda domačih vojakov namestu v sredo navadni shod danes v četrtek ob sedmih zvečer.

(Mestni zbor Ljubljanski) je imel v ponedeljek sejo, v kateri je sklepal peticijo do ministerstva o nekih premembah vojaške postave. Nasvét je stavil vit. Kaitenegger. Zoper nasvet se je oglasil najprej gospod Potočnik, povdarja, da je tak nasvet političnega pomena, v politiko se pa mestni zbor nima vtikati in mu tudi ni treba tako blamirati se, kakor se je blamiralo óni dan konstitucijsko društvo,

toraj naj se čez nasvet preide na dnevni red. Gospod Petričič pridá temu dostavek, naj se sklene zaupnica ministerstvu Taaffejevemu, ki je vzelo si za cilj spravo narodov, in gospod Regali podpira ta nasvet. To pa je bil dregljej v sršenov meh, zagrizeni nemčurji se vsujejo čez slovenske govornike in vržejo oba nasveta, ter tako izreko — nezaupnico ministerstvu Taaffejevemu! Pogum tehgo-spodov je tem večega občudovanja vreden, ker je med njimi več c. k. uradnikov više vrste. Se vé, da se zavoljo tega Taaffejev minister-ski stol še bolj trese, in če bodo ljubljanski nemčurčki tako zaganjali se vá-nj, ga bodo go-tovo prekucnili. Pa ne, da bi se kdo kje smejal!

(Prihod našega polka) je bil sinoči vkljub slabemu vremenu slovesen. Ljubljana je zopet pokazala svoje slovensko lice. Obširneje poročilo pridrževaje si za prihodnjič, omenimo le to, da je vse, kar je moglo, po sprevodu zaletelo se v čitalnico, kjer je bilo vse živahno, le prostora premalo.

Razne reči.

— „Gimnastika za učitelje in učiteljske pripravnike“ se zove nova hrvatska knjiga, ktero je priredil A. S. Löffler. Str. 147; cena 55 kr. Založila kraljeva hrv.-slav.-dalmatinska vlada 1879.

— Vojska v južni Ameriki. Še vedno ni končana vojska med republiko Kile na eni in republikama Bolivia in Peru na drugi strani. Nedavno so kilenske oklepnice premagale po trdem boji slovečo in predrzno peru-ansko oklepnico „Huascar“. Ta „Huascar“ je prej Kilencem“ že mnogo škode naredil, nje-gov kapitan je bil hraber kakor lev. Pa ne-kega dne so ga zasačile kilenske oklepnice in ko je bil padel „Huascarja“ kapitan in mnogi častniki, morala se je barka podati. Nek čas-nikar piše o teh treh republikah: „Kilenska država je revna, ima malo dolgov, pa jih pla-čuje; Peru velja za bogato deželo, pa je ven-dar le revna, ima strašno veliko dolgov, ob-ljubuje, da bo plačala, pa nič ne plača; Bo-livia pa je revna, ima mnogo dolgov, pa jih ne plača, in še ne obljubi, da jih bo plačala.

Listnica vredništva. Gosp. Fr. Tisalu v Št. Vidu nad Ljubljano. Čeravno pri čas-nikih ni navada potrjevati, da kdo kakega dopisa ni pisal, Vam vendar izjemno potrjujemo, da nobeden naših dopisov ni z vaše roke bil.

Umetne zobe in celo zobovje

vstavlja brez bolečin, in ne da bi bilo treba korenine izpuliti, in vsakovrstne zobne operacije izvršuje tako, da čoveka ne boli,

mamlječ s prijetnim gazom
(Lustgas-Narkose)

Anton Paichel,

zobni zdravnik
pri Hradeckovem mostu v
I. nadstropji.

Ravnokar je prišlo ne svitlo in se dobiva
v **St. Milic-evi** tiskarni v Ljubljani

Missa sancti Joannis,
comp. Rob. Burgarell.

Cena: Partitura in štiri glasi 1 gl. 20 kr.
Štiri glasi sami zase 60 kr. Po pošti pod
križnim zavitkom 5 kr. več.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.